

KALİTE YOLCULUĞUNDA AKREDİTASYONUN ÖNEMİ

Kemal Yüce Kutucuoğlu
EKİM - 2018

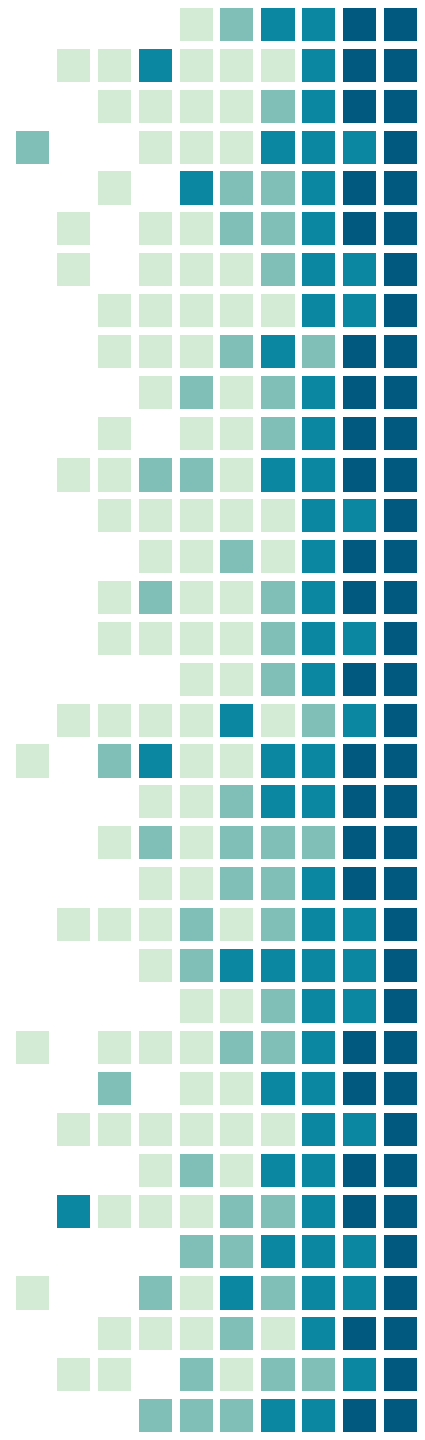
Amaç?

- Üniversitemizde farklı birimlerdeki akreditasyon çabalarının koordinasyonu sağlamak,
- Süreçlere destek sağlayarak hızlandırmak, kolaylaştırmak...
- Deneyim Paylaşım Platformu Oluşturmak

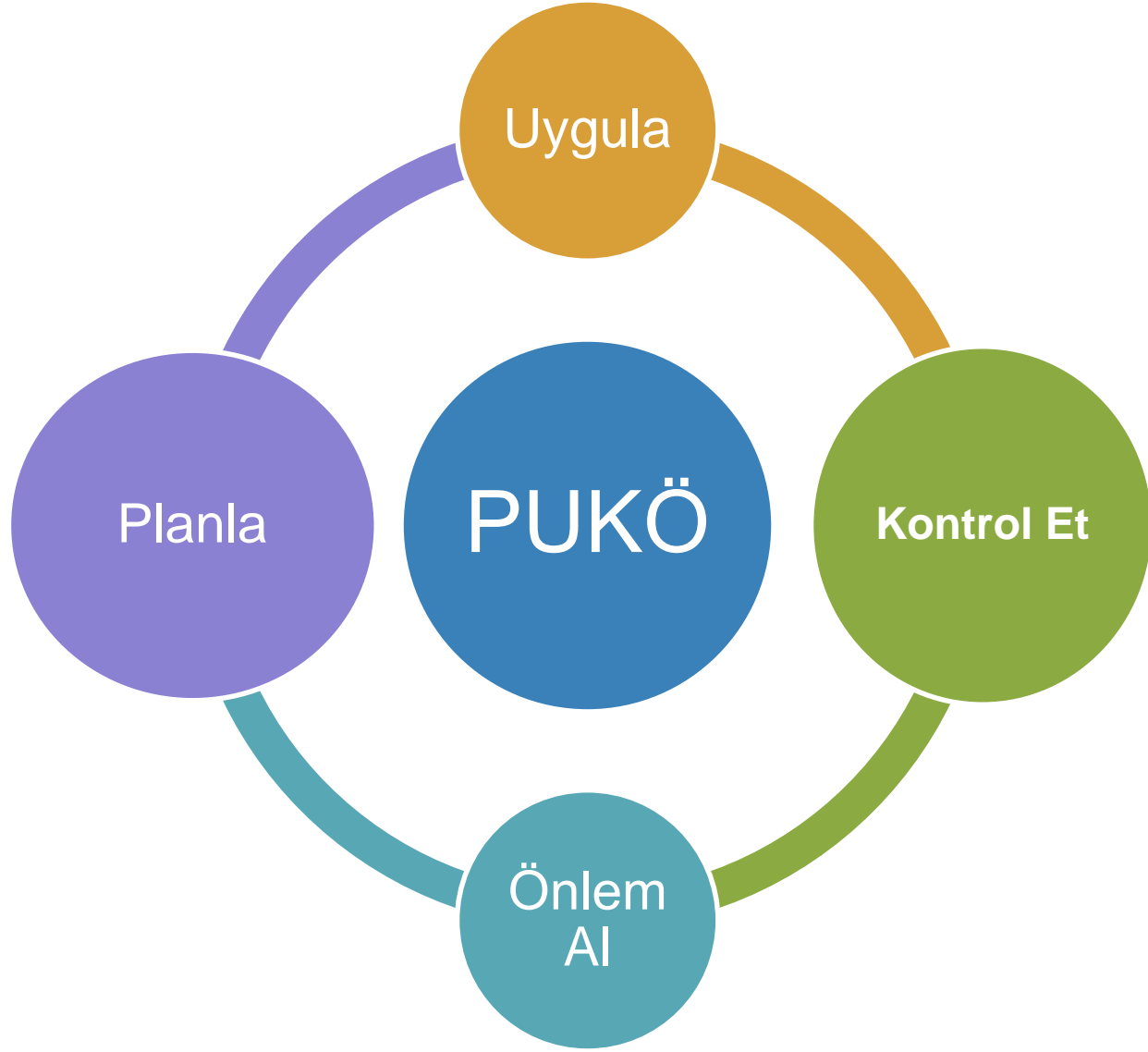

Sunum İçeriđi

- Günümüzde Yükseköğretim Dinamikleri
- Kalite – Kalite Güvencesi – Akreditasyon
- Yükseköğretimde Kalite Hareketi
- Kalite Güvence Sistemleri - Akreditasyon
- Akreditasyonun nemi
- Akreditasyon Süreçleri

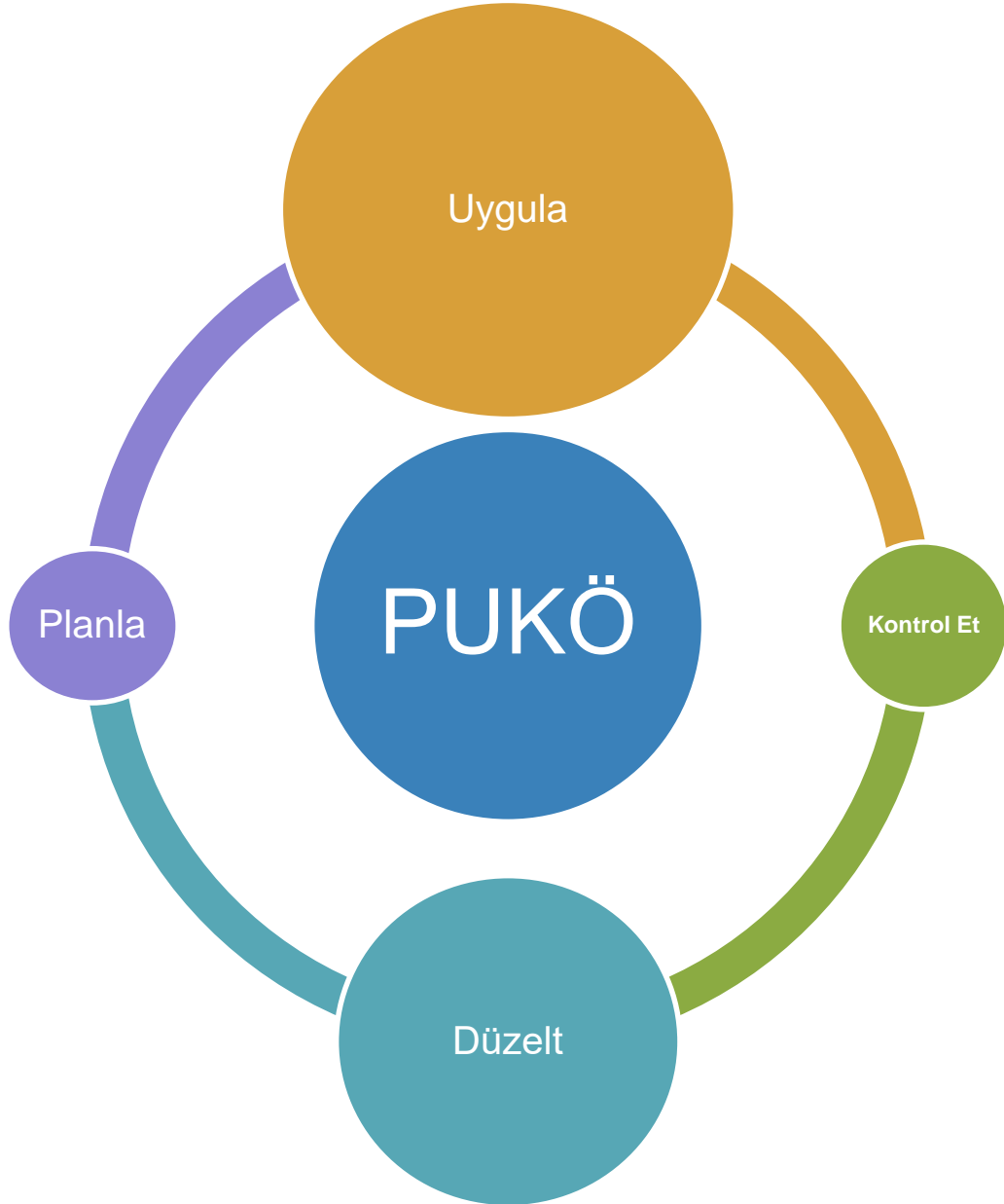
Üniversitedeki Görevimiz

- Kurumsal Gelişim Çalışmaları
- Kurumsal Değerlendirme (YÖK)
- Kalite Güvencesi ve Akreditasyon
- Stratejik Plan Koordinasyon
- Özdeğerlendirme (FR)
- Performans Göstergeleri
- İstatistiksel verilerin değerlendirilmesi
- Memnuniyet araştırmaları
- Sıralama Sistemleri

TÜRK TİPİ PDCA (PUKÖ)

- Kurumsal Gelişim Çalışmaları
- Kurumsal Değerlendirme (YÖK)
- Kalite Güvencesi
- Akreditasyon
- Stratejik Plan Koordinasyon
- Özdeğerlendirme (FR)
- Performans Göstergeleri
- İstatistiksel verilerin değerlendirilmesi
- Memnuniyet araştırmaları

Yükseköğretim Ortamı

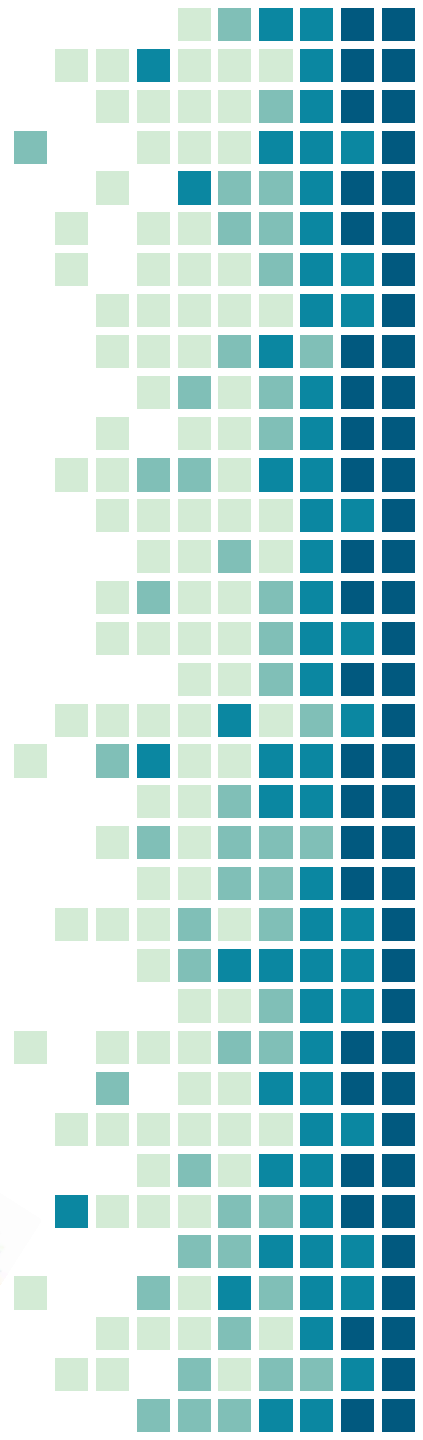
- Üniversite Sayıları Artıyor
- Öğrenci Sayıları Artıyor
- 200 YÖ kurumu, 7 milyon öğrenci
- 100.000 Uluslararası Öğrenci
- %90 okullaşma oranı
- Yükseköğretimde Küreselleşme Söz Konusu (Değişim programları, global istihdam vb.)
- Kalite Güvence Mekanizması şart!!!

Kalite?

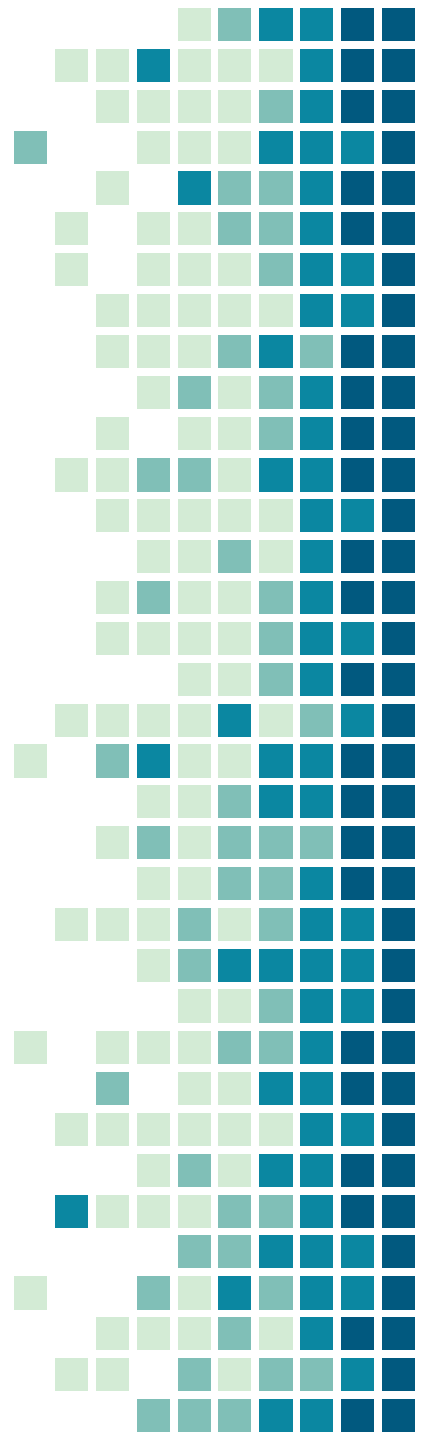
- Sözlük anlamı dışında akademik olarak anlamı?
- Kalite Kontrol---Kalite Güvencesi --- Yönetim Sistemi
- Kalite = Paydaşların beklentilerini karşılamak ve ötesine geçmek
- Kalite = Kurumsal Mükemmellik = Yönetimin Kalitesi

QUALITY

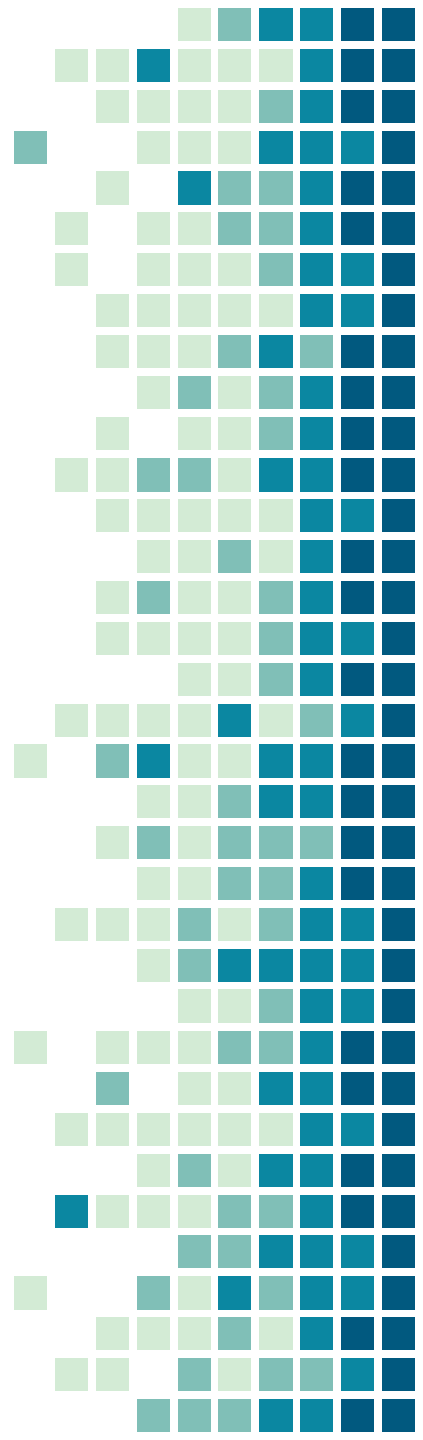
Kalite Güvencesi

- Kurumun vaat ettiği ıktıları sağlaması için gereken **Sistem**, **Mekanizma**, **Bilgi ve İnsan Kaynağına** sahip olma ve bunlara sahip olduğunu açıkça gösterebilme çabası

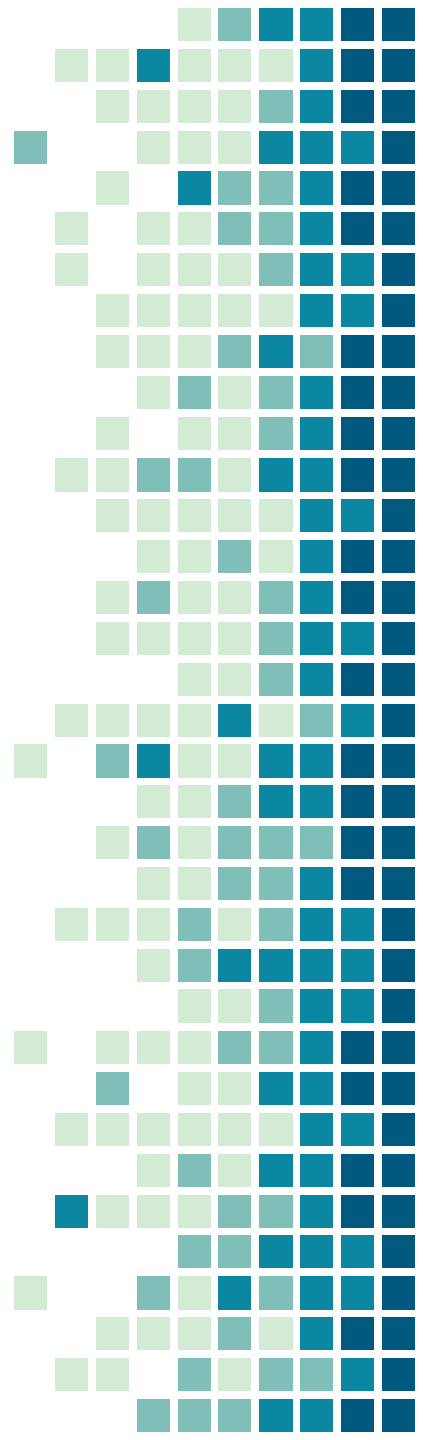
Akreditasyon

Bir ürün ya da hizmetin belli bir kalite standardına uygunluğunun tespiti ve belgelendirilmesi

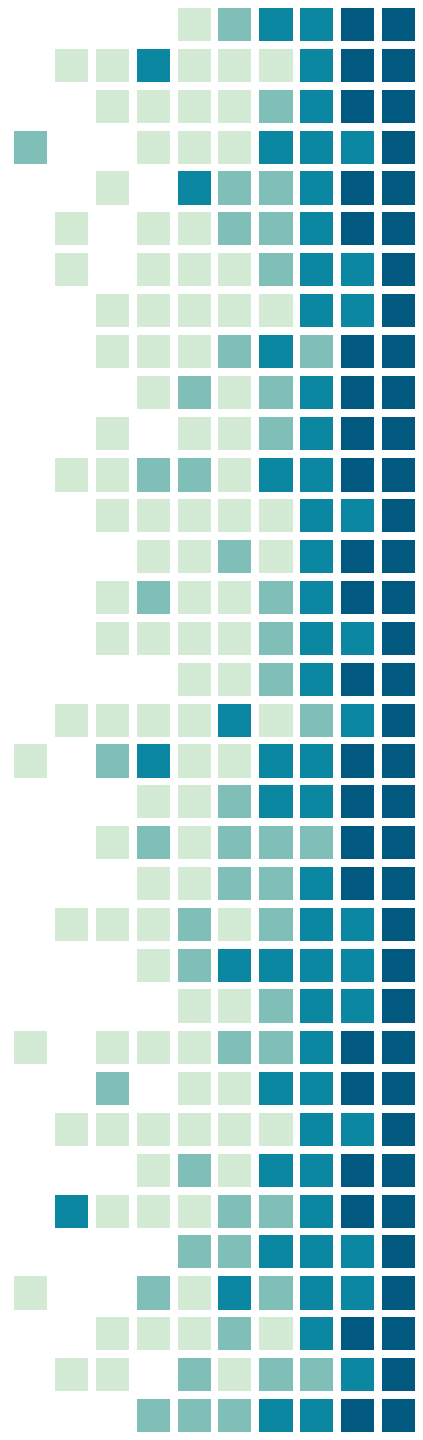
Yükseköğretimde Kalite Hareketi (Avrupa)

- Öğrenci Piyasalarının Küreselleşmesi
- **Bologna Bildirgesi (1999):**
 - Diplomaların karşılaştırılabilirliği,
 - Öğrenci/Personel hareketliliğinin artması,
 - Kalite Güvence çabalarının koordinasyonu.
- **Avrupa Yükseköğretimde Kalite Güvence Birliği (ENQA) (2000)**
- **Yükseköğretimde Kalite Güvence İlke ve Standartları (2005) (ESG)**
- **Kalite Güvence Kütüğü (EQAR) (2008)**
- **Avrupa Üniversiteler Birliği Kurumsal Değerlendirme Programı (EUA-IEP)**

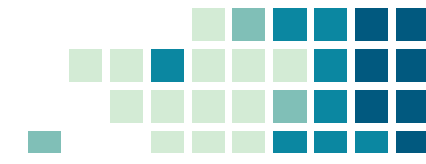

Türkiye'de Yükseköğretimde Kalite Hareketi

- Hareketlilik programları ve diplomaların karşılaştırılabilirliği
- Kalite Güvencesi ---- > Yükseköğretim Kalite Kurulu
- 30 Türk Üniversitesi ----- > EUA-IEP
- Kamuda Stratejik Planlama (2006), 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu – Kalkınma Bakanlığı
- YÖK – YÖDEK Yükseköğretimde Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme (2007)
- 2015 Yılında Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği

MSKÜ KİDR GÖSTERGE RAPORU

Gösterge

2015

2016

2017

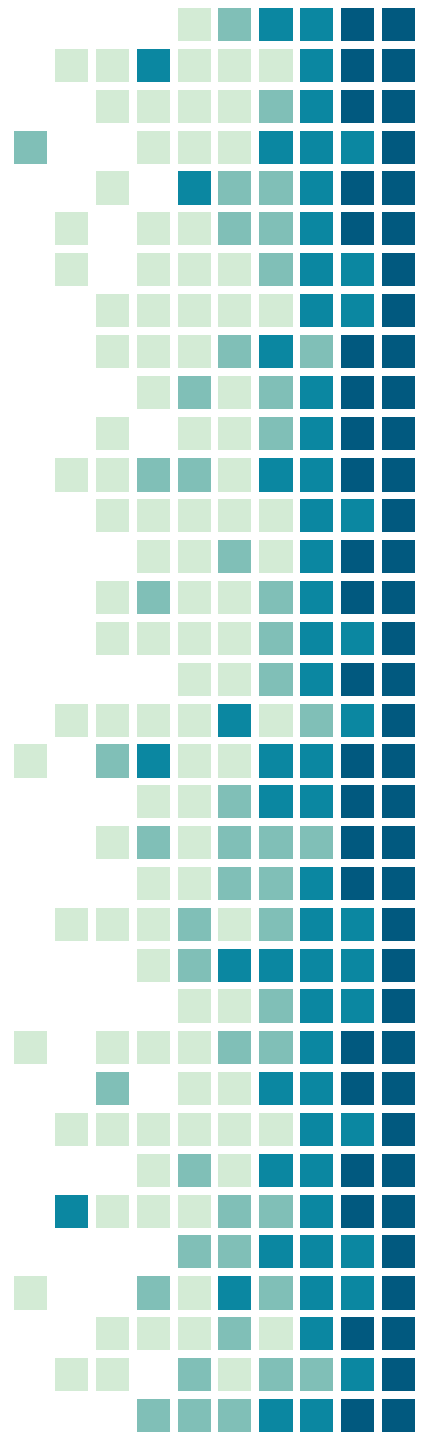
11- Tezli Yüksek Lisans Öğrenci Sayısı	2423	2773	2919
12- Tezsiz Yüksek Lisans Öğrenci Sayısı	323	467	643
14- Toplam Doktora Öğrenci Sayısı	382	419	470
15- Toplam Yüksek Lisans Mezun Sayısı	156	199	225
16- Doktora Mezun Sayısı	30	21	29

4- Personel Sayıları

1- Önlisans Programlardaki Öğretim Elemanı Sayısı	259	280	297
2- Beşeri ve Sosyal Bilimler Lisans ve Lisansüstü Programlardaki Toplam Öğretim Üyesi Sayısı	305	320	323

Yükseköğretimde Kalite

- Üst Yönetim Model ve Çerçeve Programlar
 - EFQM, Bologna Süreci, YÖ Strateji Dokümanları
- Sistem Bazında Kalite Güvencesi
 - EUA-IEP / ENQA-EQAR / YÖK-YÖDEK
- Program Bazında Kalite Güvencesi
 - ABET, TYYÇ, MÜDEK, **FEDEK** vb.

YÖK ve Diğer Politika
Belirleyici Kuruluşlar

İŞ DÜNYASI

DiĞER
ÜNİVERSİTELER

ARGE FON
DESTEK
KURLUŞLARI

Yönetim Modelleri & Çerçeve Programlar

Yönetim Modelleri & Çerçeve Programlar

EFQM MÜKEMMELLİK MODELİ

BOLOGNA SÜRECİ

EUA-IEP / ENOA-EOAR / YÖK-YÖDEK

Sistem Kalite Güvencesi

ABET, MÜDEK, FEDEK vd. – TYYÇ

Program Bazında Kalite Güvencesi

STRATEJİK PLANLAMA

Kurumsal Liderlik

Öncelikler

Stratejik Hedefler

Kaynaklar/İşbirliklerinin
Yönetilmesi

Medya/İletişim/Tanıtım

Gözden Geçirme

Trend İzleme

STRATEJİK PLANLAMA

PERFORMANS YÖNETİMİ

Yönetimsel Yeterliliklerin
Ölçümü

Birim/Birey Hedefler
(İletişim)

Görev/Yetki/Sorumluluk

Hizmet Standartları

Özdeğerlendirme

Kıyaslama

Ödül ve Tanınma

PERFORMANS YÖNETİMİ

SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

Kritik Süreçler

Kritik Başarı Faktörleri

Ekip oluşturma /
geliştirme

Akademik
Programlar/ Ders
İçerikleri

Ar-Ge, Toplumsal
Hizmetler

Kurum Kültürü

SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

SONUÇLAR

Dünyadaki Sıra

Türkiye'deki Sıra

Ar-Ge Gelirleri

Tercih Edilirlik

Bağımsız Denetim
Sonuçları (EFQM vb)

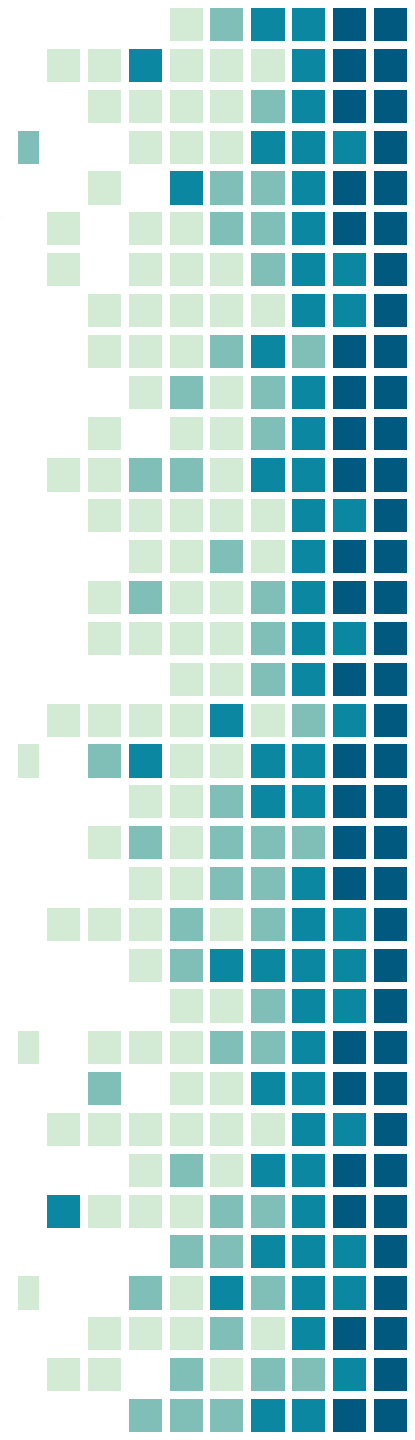
Bologna Süreci
İlerleme Durumu

Mezunlar

SONUÇLAR

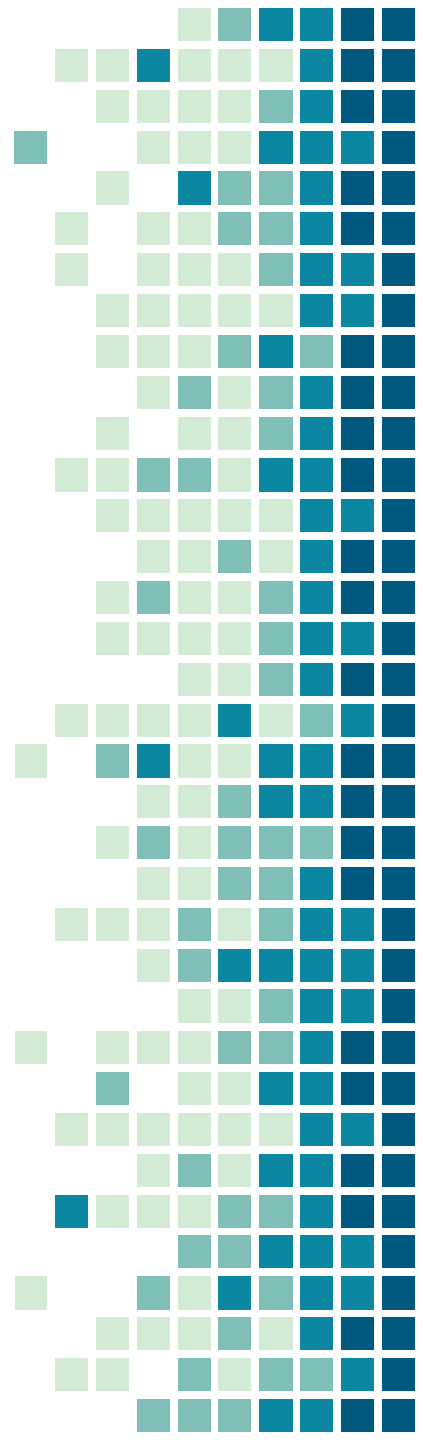
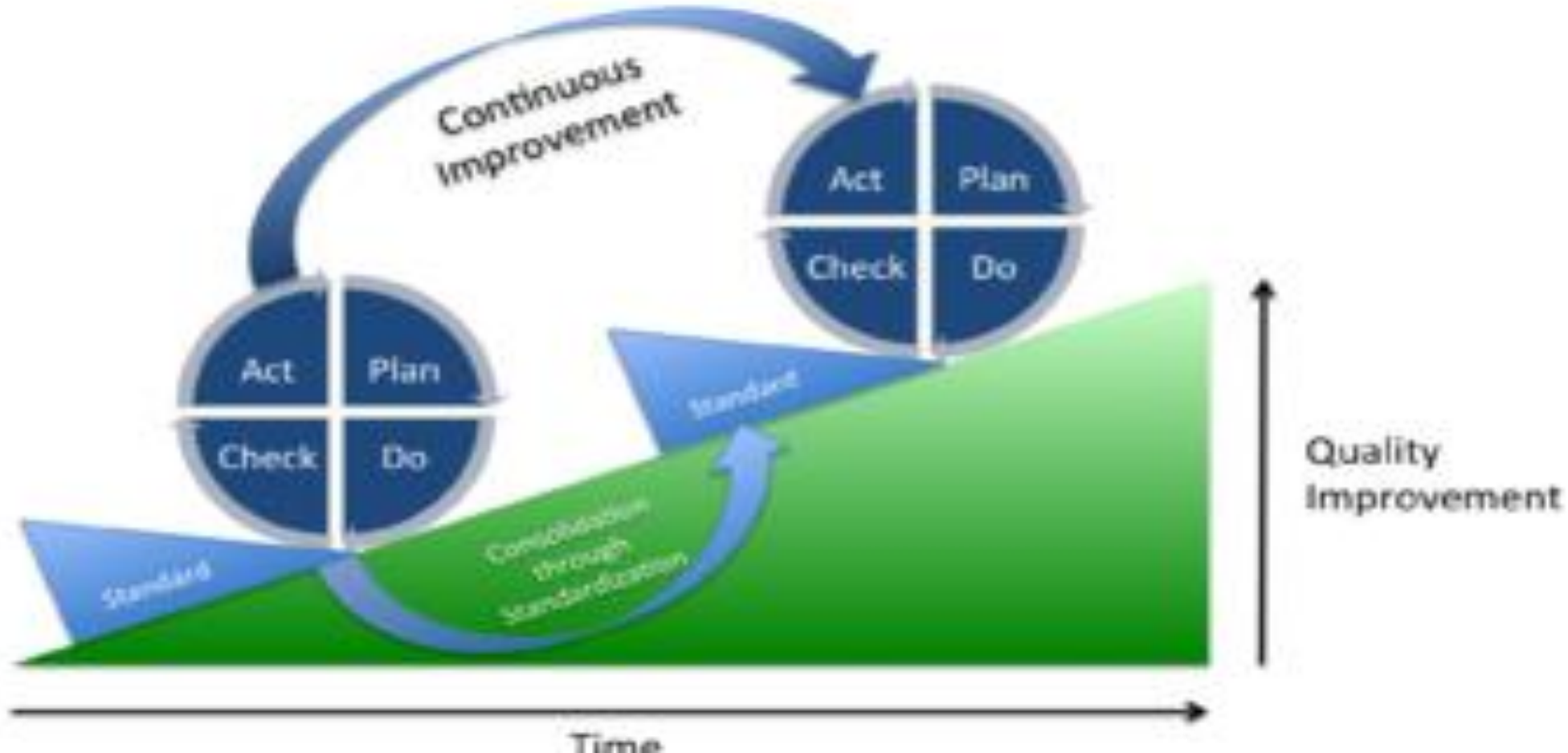
HİZMET İÇİ EĞİTİM – YÖNETİCİ GELİŞTİRME – PERSONEL GELİŞTİRME -

SÜREKLİ EĞİTİM / KURUMSAL ÖĞRENME / İNNOVASYON

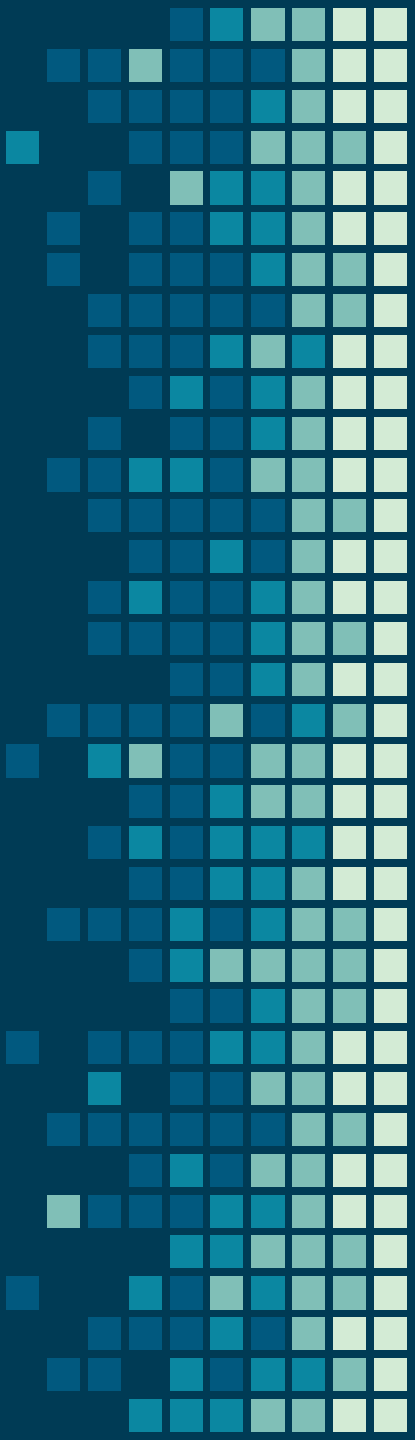

Akreditasyonda Gizli Tehlike

- Sürekli İyileştirme Sistemini/Kültürünü yapılandırmadan,
- Diğer kalite yönetimi uygulamalarından bağımsız
- Sadece belge almak için gösterilen faaliyetler...

AKREDİTASYONUN ÖNEMİ

Kalite Akreditasyonu - Neden?

- YÖK'ün en son strateji belgesindeki maddeler:
- Kalite – Uluslararasılaşma – İnsan Kaynağı
- Global İstihdam
- Üniversiteler arası rekabet
- Uluslararası Tanınırlık
- Her tür kurumsal değerlendirmede soruluyor...
(YÖK, EUA, Üniversite Tanınırlık...)

Kazançlar (Yükseköğretim Kurumları)

- Eğitim Programlarının kalitesinin bağımsız bir dış değerlendirme kuruluşu tarafından onaylanması
- Uluslararası standartlara uyum için ön hazırlık
- Sürekli iyileşme çalışmalarına destek
- Yükseköğretim Kurumları arasında prestijli bir konuma sahip olma
- Mezunlar ve işveren ile ilişkilerin güçlendirilmesi
- Nitelikli öğrenci talebindeki artış

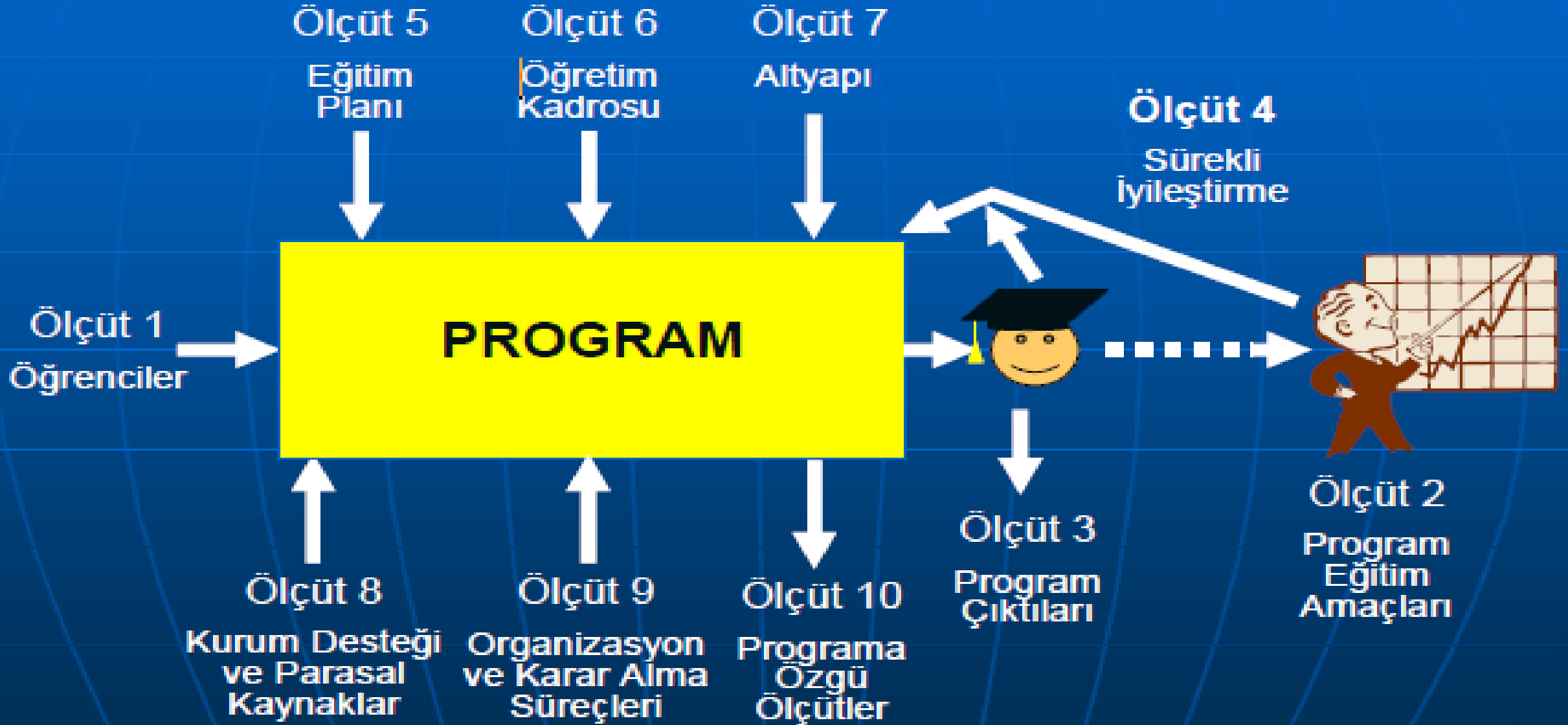
Kazançlar (Öğrenci ve Aileler)

- Eğitim programının mesleğin gerektirdiği standartları sağladığı konusunda güvence
- Program çıktılarının işveren beklentileri ile uyumu
- Akredite edilmiş programların yurt dışında tanınırlığı ve buna bağlı olarak mezunların benzer haklardan yararlanmaları
- Uluslararası öğrenci hareketliliğine olumlu katkı

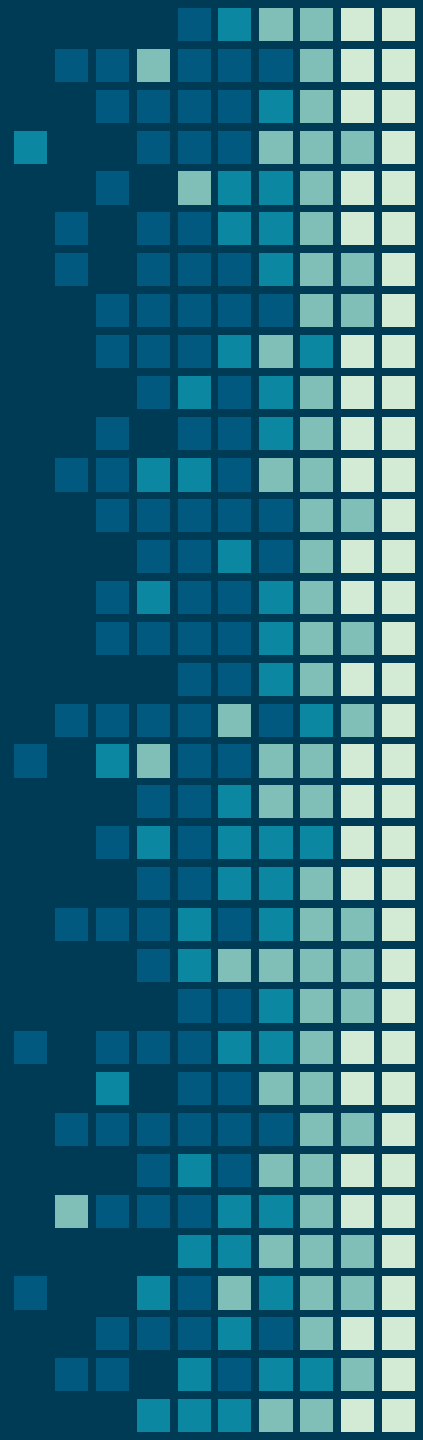
Kazançlar (İşverenler)

- Mezunların **tanınmış standartlarda eğitim** almış oldukları konusunda güvence
- Mezunların, kendi alanlarına ait bilgi ve altyapının yanısıra, **takım çalışması, iletişim gibi gerekli diğer becerilere** ve mesleğin icrasında uygulamalarının **çevreye, güvenliğe etkileri, etik uygulamalarla ilgili bilgiye** sahip olmaları konusunda güvence
- Değerlendirmelerin, **üniversitelerden ve sanayiden, gönüllü çalışan** değerlendirilen kurumla ilişkisi bulunmayan **uzmanlar** tarafından yapılmasının verdiği güvence
- **İşgücü temininde** önemli bir **referans** olarak dikkate alma olanağı

Genel Ölçütler

AKREDİTASYON SÜRECİ

AKREDİTASYON SÜRECİ - ÖZET

- Değerlendirme süreci, akreditasyon başvurusu yapan programın hazırladığı Özdeğerlendirme Raporu'nu akreditasyon kuruluşuna göndermesiyle başlıyor.
- Değerlendirme AK tarafından oluşturulan değerlendirme takımları tarafından yapılıyor.
- Değerlendirme süreci kapsamında 3 günlük kurum ziyareti yapılıyor.
- Akreditasyon kararını FEFAK/MAK veriyor ve ilgili kuruma bu kararlar birlikte ayrıntılı değerlendirme raporu yollanıyor.
- Akreditasyon süresi 5 yıl ile sınırlı.
- Yetersizliklere bağlı olarak daha kısa sürede (1 ya da 2 yıl) ara değerlendirme yapılması söz konusu.
- Yükseköğretim kurumlarının akreditasyon vermeme kararlarına itiraz hakları var.

Değerlendirme ve Akreditasyon Süreci Adımları

1. Kurumların akreditasyon başvurusu yapmak istedikleri programlarını FEDEK'e bildirmeleri
[31 Ocak 2017]
2. Değerlendirmeye alınabilecek programların ilgili kurumlara bildirilmesi
[Şubat sonu]
3. Değerlendirilecek programların Özdeğerlendirme Raporlarının (ÖDR) FEDEK'e teslimi
[Temmuz sonu]
4. ÖDR'lerin FEFAK tarafından ön değerlendirilmesi *[Ağustos-Eylül]*
5. Değerlendirme takımlarının FEFAK tarafından kurulması *[Ağustos-Eylül]*
6. Takımların ÖDR'leri incelemesi, kurumlardan ek bilgi istemesi *[Eylül-Ekim]*

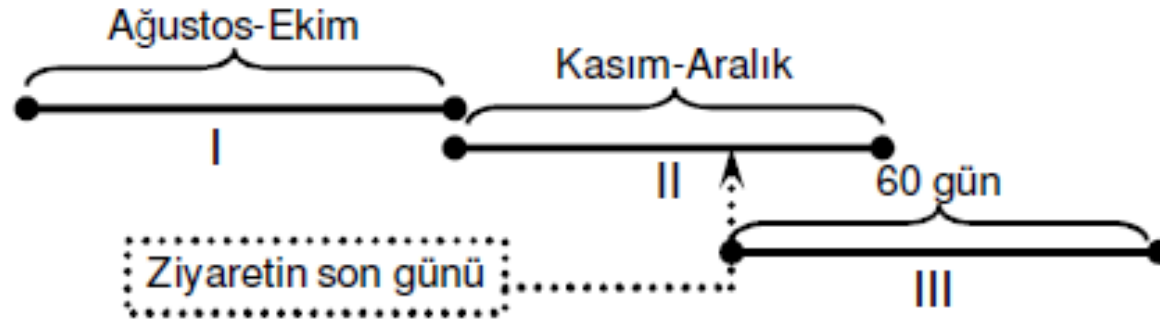
Değerlendirme ve Akreditasyon Süreci Adımları

7. Takımların kurum ziyaretleri *[Kasım-Aralık]*
8. Takımların taslak raporlarını FEFAK'a teslimi *[Ocak-Subat bir sonraki yıl]*
9. Taslak raporların tutarlık ve yazım kontrolleri; kesin raporların hazırlanması (DERİK) *[Mart-Haziran bir sonraki yıl]*
10. Akreditasyon kararlarının FEFAK tarafından alınması; sonuçların ve raporların kurumlara iletilmesi *[Haziran bir sonraki yıl]*
11. Akredite edilmiş program listesinin güncellenmesi ve FEDEK web sitesinde (<http://www.fedek.org.tr/>) ilanı *[Temmuz bir sonraki yıl]*

Değerlendirme Sürecinin Evreleri

- I. Ziyaret öncesi etkinlikler
- II. Kurum ziyareti (3 gün)
- III. Ziyaret sonrası etkinlikler

Kurum Ziyareti Etkinlikleri

- Kurum ziyareti 3 gün sürer:
 - o Takımın konaklayacağı otelde yaptığı ilk toplantı ile baslar (0. gün – genellikle Pazar günü en geç öğle)
 - o Ziyaret edilen kurumun rektörünün huzurunda yapılan Çıkış Görüşmesi ile sona erer (2. gün – genellikle Salı günü öğleden sonra)
- Ziyaret sırasında, değerlendirme takımı üyeleri
 - o Öğretim elemanları, öğrenciler ve yöneticiler ile görüşürler,
 - o Programlar tarafından hazırlanmış olan kanıtları v.b. belgeleri incelerler,
 - o Kurumun ve programların altyapılarını incelerler,
 - o Bulgularını takım toplantılarında diğer takım üyeleri ile paylaşırlar.

Değerlendirme Bulguları

- **Güçlü Yönler**

- **Yetersizlikler:**

- o **Eksiklik:** Bir ölçütün sağlanmadığının bildirimidir. Program ölçütler ile uyum içinde değildir. *Kurumca acil önlemler alınması gereklidir.*

- o **Zayıflık:** Bir ölçütün zorlukla ya da kısmen sağlandığını, ancak bir sonraki genel değerlendirmeye kadar programın niteliğinde bir bozulma olmayacağı garantisini bulunmadığını gösterir. *Ölçütlerin daha kuvvetli bir şekilde sağlanması için kurumca düzeltici önlemler alınması gereklidir.*

- o **Kaygı:** Bir ölçütün halen sağlandığını, ancak bu durumun yakın bir gelecekte değişme potansiyelinin olduğunu ve bu ölçütün ileride sağlanmayabileceğini gösterir. *Ölçütlerin sağlanmasının devamını garanti etmek için kurumca olumlu bir girişim yapılması gerekmektedir.*

- **Gözlem:** Değerlendirmede kullanılan ölçütler ile doğrudan ilgili olan ya da olmayabilen bir izlenim, yorum ya da öneridir. *Kurumun programlarını daha da geliştirmek için gösterdiği sürekli çabalara yardımcı olmak üzere önerilmiştir.*

Değerlendirme Sonuçları - Akreditasyon Kararları İlişkisi

- Eksiklik yok, zayıflık yok → Akreditasyon (5 yıl sonraki genel değerlendirmeye kadar uzatma)
- Eksiklik yok, zayıflık var → Akreditasyon (2 yıl sonraki ara rapor ya da ara ziyarete kadar koşullu uzatma)
- Eksiklik var
 - o İlk değerlendirmede → Akreditasyon Vermeme
 - o Ara/Genel değerlendirmede → Kanıt Göster (1 yıl sonra ziyaret yenilenecek)
- Ara Değerlendirmede zayıflık var → Kanıt Göster (1 yıl sonra ziyaret yenilenecek)
- “Kanıt Göster” sonrası eksiklik ya da zayıflık var → Akreditasyon Vermeme

Akreditasyon Bedelleri (Müdek İçin)

Değerlendirme Türü	Normal Öğretim	İkinci Öğretim
Genel Değerlendirme ⁽¹⁾	13.100 TL + KDV	9.250 TL + KDV
Ziyaretle Ara Değerlendirme ⁽²⁾	9.250 TL + KDV	9.250 TL + KDV
Raporla Ara Değerlendirme ⁽²⁾	6.750 TL + KDV	6.750 TL + KDV
Ziyaretle Kanıt Göster ⁽³⁾	9.250 TL + KDV	9.250 TL + KDV
Raporla Kanıt Göster ⁽³⁾	6.750 TL + KDV	6.750 TL + KDV

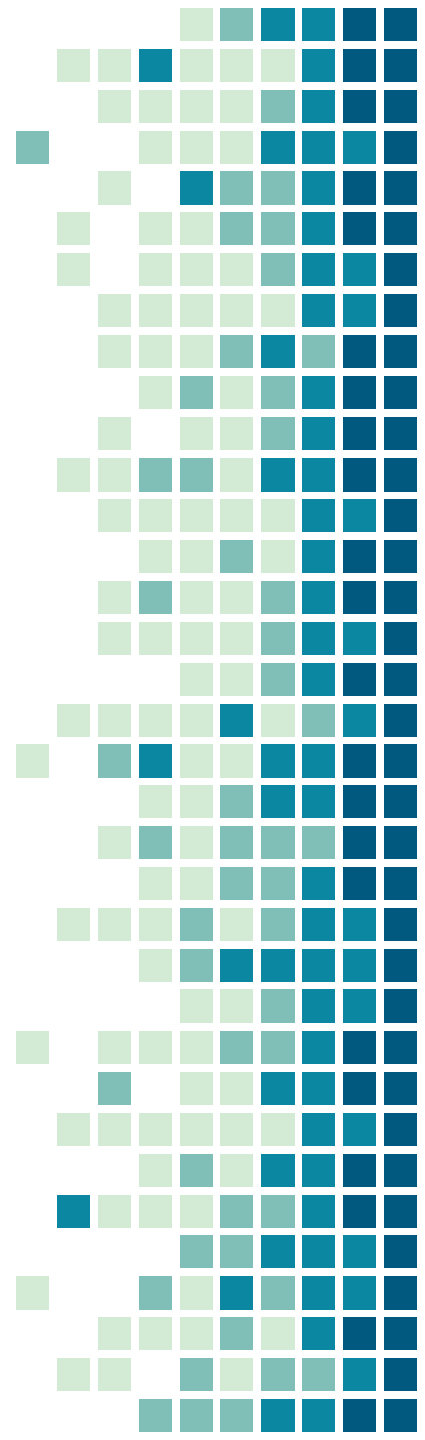
(1) İlk kez değerlendirmesi yapılacak programların veya akreditasyonu olan programların genellikle beş yılda bir yapılan değerlendirmesi

(2) Daha önce yapılan genel değerlendirme sonucunda kısa süreli akreditasyon verilmiş olan programların değerlendirme

(3) Daha önce yapılan ara veya genel değerlendirme sonucunda bir yıl süreli akreditasyon verilmiş olan programların değerlendirme

Sonraki Aşama?

- Fayda- Maliyet – Karar.
- Ekip
- Eylem Planı
- Farkındalık Eğitimleri (öğrenci – mezun)
- Süreç...

Teşekkürler...

KEMAL YÜCE KUTUCUOĞLU

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

Email: kemalyuce@mu.edu.tr

/kykutucuoglu